

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban étvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 243. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1913. október 22

Szociálista sajtóügyek.

A legutóbbi szociáldemokrata pártkongresszuson olyan kritika hangzott el, amelyet a pártvezetőség nem fog az ablakába tenni.

Szólt pedig a kritika a nemzetközies legerősebb harci fegyveréről, a sajtójukról, első sorban a Népszaváról.

Minden kommentárnál szebben szól néhány idézet a felszólalók kritikáiból.

Preusz Mór szent a Népszavánál alkalmazott újságírók nem agitátorok, hanem hivatalnokok, akik csak muszájból dolgoznak és sokat ragasztanak le a polgári lapokból. A külmunkatársak nagyon sokba kerülnek. A Népszava tárcarovatában pornografikus cikkek jelennek meg: a Révész Béla-féle tárcák a Homok Erzsi perverz vonaglásairól, az mételey. (Nagy helyeslés.) A pájesz és a párt viszonyáról szóló cikkek is feleslegesek. A Népszava cikkei sokszor érthetetlenek.

Malasits Géza szerint a Népszava tárcáinál szintelenebb és sóatlanabb szépirodalmat olvasott még a gyűjtőfogházban is. A pájeszt se védjék annyit a Népszavában, mert már ő is levágott néhány pájeszt. (Nagy derűtlenség.) Eles szavakkal kelt ki a Népszava lap és naptár sexuális és svindli hirdetései ellen. Ha az ott hirdetett orvosságok tényleg három nap alatt kigyógyítanak mindenkit minden bajból, akkor nem volna szükség a betegsegélyezésre és a munkásbiztosításra, mint szociálpolitikai vívmányra. Ezeket a számár babonákat nem akarjuk látni a sajtóban, mert ez erkölestelen dolog! (Nagy tetszés.)

Onegyán a lugosi oláhok kiküldötte azt mondotta, hogy ha ő elkezd olvasni a Népszavát, úgy jól lakik vele, hogy másodsor nem tudja kézbe venni. A polgári lapok érdekesebbek és könnyebben megérthetőek.

Majer Rezső szerint a pártjelentés elhallgatja a vidéki mozgalmat és mindent úgy tüntet fel, mintha mindent csak a pesti elvtársak csinálnának. A temesvári szociál-

demokraták az osztrák szociáldemokrata pártirodalmat olvassák.

Csillag ujbpesti kiküldött azt szeretné, ha a munkanélküliséget agitációs célra kihasználná a párt. A Népszava ellen az a kifogása, hogy nincs jó riporterje. A Révész-féle novellák semmit sem érnek. A megbotránkozás hangján szólt arról, hogy mikor a Népszava egyik oldalán az olvasható, hogy a Hatvani-Deutschek cukorgyárában a gép leszede egy munkásfejét a védőeszközök hiánya miatt, akkor a hirdetések között pénzért közölt a Népszava egy gyászjelentést, amelyben Hatvanit humánus embernek mondták. Ezt nem tűrjük el a párttól. (Nagy helyeslés.)

A szociáldemokrata sajtót Garami próbálta megvédeni s kivált Preusz Mórnak ment neki. Mór azonban nem hagyta magát, hanem emberül visszavágott s megmondta, hogy leégne az arcáról a bőr, ha semmiért úgy venne fel pénzt, mint Garami, a Népszava szerkesztője.

Ezeket nem a katolikus sajtóhölgybizottság előkelő izlésű uriaszonyai mondták, hanem mondták kerges kezű munkások, akik alkalom adtán holmi kis sikamlóság iránt nem szoktak valami túlérzékenyek lenni. Akiket ráneveltek arra, hogy Magyarországon mindennek kazár érdekek szerint kell igazodnia. Akik vezetőik gyanánt jakabokat hizlalnak. Ha még ezek is ki mertek fakadni a szociáldemokrata sajtó pornografikus irányára és hiperfilozofizmus ellen, akkor már csakugyan kiállhatatlanul messze kellett menni a tulzásokban.

A kijózanodásnak olyan nagyjelentőségű pillanata érkezett el a szociáldemokratáknál, amelyet taktikai hiba, — többet mondok: bűn volna fel nem használni.

Minden politikai iránynak legjobb és legigazabb jellemzője és tükrö a maga sajtója. Ha maguk a

szociáldemokraták kongresszusukon a pártlapjukban szemetet vesznek észre és ezt nyilvánosság elé viszik, akkor ott nagy bajnak kell lennie s a baj most fakad fel.

A munkásság megundorodott attól a sajtótól, melyet az ő sajtója gyanánt adtak a kezébe.

A szociáldemokrata sajtó a szociáldemokrata párt tükrö. A munkásság belenézett ebbe a tükörbe és mivel valami rettenetes torzképet lát benne, első haragjában a tükör ellen tör és azt akarja összezúzni.

Kezdetnek, a kijózanodás első momentumának ez is valami.

Az ébredésnek, az öntudatos fellépésnek ezt az első mozdulatát azonban nem szabad kihasználhatatlanul hagynunk.

Sajtó nélkül ma már politikai vagy társadalmi szervezkedést irányítani nem lehet. Ha a munkásság a helyes irányban akar fejlődni és érvényesülni, akkor első sorban jó sajtóra van szüksége.

Itt az idő, hogy a jó munkás-sajtó megteremtessék és a munkásság kezébe adassék.

Nemcsak a fővárosi, a vidéki szociáldemokrata sajtó ellen is hallatszott panasz. A vidéki szociáldemokrata sajtótermékeket maga Buchinger Manó mondotta minden színvonalon alul állónak. Az egész vonalon megvan tehát a munkásság undora eddigi sajtójától — csak oda kell nyújtanunk a jó sajtót és hálás lesz érte a munkásság.

Egy elhatározó, gyors cselekedetre volna szükség. Megesinálni a keresztény és magyar szellemű, tisztességes, olesó munkás-sajtót, a mely terjedelemben is megelőzze az ed-

SIRKOSZORUK

AJÁNLOM A N. É. KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE A SAS-PASSAGE ALATT LEVŐ VIRÁGÜZLETEMET, HOL

EGYSZERŰ ÉS A LEGDISZESEBB KIVITELŰ

SIRKOSZORUK

KAPHATÓK ÉS MEGRENDELHETŐK. KIVÁLÓ

TISZTELETTEL Genda János műkertész.

digit, színvonalával pedig óriásilag felülhaladja. Vagy azt kellene tenni országosan, a mit mi teszünk itt Nagyváradon a Tiszántul hasábjain: szóhoz juttatni a tisztességes munkásérdekeket is a polgári kereszténysajtóban minél gyakrabban s a keresztény restauráció nagy művével hatalmas sajtó révén teljes erővel belekapcsolni a józan, becsületes irányban tisztességes, önzetlen firfiak által vezetett keresztény munkásságot.

Felvetették a kongresszuson azt a kölesönvett gondolatot is, hogy rendezzenek szociáldemokrata sajtóvasárnapokat.

Sajtóvasárnap — a Népszaváért! Soha ilyen kiesüfolását a vasárnapnak!

Másra van szükség: a mi sajtóvasárnapjainkon a munkásság tömörítésére. A mi sajtóvasárnapjainkon a keresztény munkásság óriási tömegeinek bevonására. Ezzel nyerne a tisztességes sajtó, de még többet nyerne maga a munkásság. *

Kiüritik Albániát.

A szerbek, úgy látszik, még is csak megdöntötték a dolgot s a monarchia kényszerítő parancsa folytán kivonulnak Albániából.

Ezzel a felmerült legújabb konfliktus is békés megoldást nyer s talán esend következik végre-valahára a Balkánon, ha ugyan a muszka nem talál egy újabb veszélyes pontot, ahova az égő esővát bedobhatja, hogy újabb bajt esináljon. Mert mindjebban világos lesz, hogy az utóbbi bonyodalmaknál a muszka kéz működött.

Értesüleseink a következők:

A szerbek kivonulnak.

Belgrád, okt. 21.

A Piemont című katonai lap szerint már tegnap kiadták a parancsot Albánia kiüritésére, úgy, hogy a kiürités esütörtökön vagy legkésőbb pénteken megtörténik, tehát még a belgrádi osztrák és magyar ügyvivő által kitűzött határidő letelte előtt.

Bécs, okt. 21.

A Südslavische Korrespondenz jelenti Belgrádból: Mint hivatalos részről közlik, a szerb csapatok már szombatra el fogják hagyni az Albániában megszállott sztratégiai pontokat. Popovics Damian vezérlő ezredes már tegnap délelőtt megkapta a hadügyminiszter rendeletét, hogy adja ki a csapatoknak a parancsot az Albániából való kivonulásra.

A kivonulás ma fog megkezdődni. A szerb csapatok a határon túl, a szerb területre fognak visszahúzódni és itt fognak új hadállásokat elfoglalni. Minthogy az albán lázadást teljesen leverték, Uj-Szerbiában nincs

többé szükség katonai intézkedésekre és így megvan a lehetőség arra, hogy az ujonnan behívottak egyrészt ismét elbocsássák. Az uj-szerbiai helyőrségeket mindazáltal egyszerűsmindenkorra jelentősen megerősítik.

A nagy nyilvánosság tegnap este még nem tudott a kormány elhatározásáról. Parlamenti körökben Szerbia engedékenysége általában nagy meglepést keltett, sokan hangoztatták, hogy a kormány ezt az eredményt előre láthatta és elkerülhette volna. Ellenzéki részről e miatt meg is fogják támadni a kormányt a szkupstinában.

A hercegprimás sajtópöre.

Feljelentést tett A Nap ellen.

Tegnap számunkban említettük, hogy A Nap estilap perfid módon meggyanusította úgy Csernoch János hercegprimást, mint Várady L. Árpád győri, gr. Mikes János szombathelyi és Glattfelder Gyula esanádi püspököket, hogy kinevezésükért százezreket, sőt milliókat fizettek a munkapárt pártkasszájába. Ugy a hercegprimás, mint a három püspök aljas hazugságnak jelentették ki A Nap közleményét, amelynek egy szemernyi alapja sincs.

Ugy látszik, hogy A Nap ezen vakmerő, hazug híresztelése elveszi méltó jutalmát, mert a hercegprimás sajtópert indit A Nap ellen, a hazug és tendenciózus rágalmakért.

Csernoch János hercegprimás képviselőben Bonta Károly dr budapesti ügyvéd tegnap megjelent a sajtóügyi vizsgálóbírónál és átadta neki a hercegprimás feljelentését A Nap című ujság ellen. A följelentés a büntető törvénykönyv 258. és 259. paragrafusába ütköző nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás és a 261. paragrafusba ütköző nyomtatvány utján elkövetett becsületsértésért vádolja a cikkek szerzőjét.

A Budapesten megjelenő A Nap című politikai napilap október 21-én megjelent számában — ugymond a följelentés — Feneketlen zsák című, aláírás nélkül, továbbá Főpapok panamája főcím, Csernoch János hercegprimás, Mikes János, Várady Árpád és Glattfelder Gyula püspökök milliókat adtak a pártkasszába a cím alatt aláírás nélkül személyem ellen irányuló cikkek jelenfüggésben lévő egész tartalma becsületesem mélyen sérti, az azokban foglalt állítások valótlanságok, amelyek valóságuk esetén alkalmasak volnának arra, hogy engemet a közmegevetésnek tegyenek ki, sőt okot szolgáltatnának arra, hogy ellenem a büntető eljárást megindítsák.

A följelentés idézi ezután az inkriminált cikkeknek sértő kifejezéseit s azzal végzi, hogy az ismeretlen szerző ellen nyomtatvány utján elkövetett rágalmazásért, illetőleg becsületsértésért indítsák meg az eljárást.

Kavarodás

a Ház összehívása körül.

Mikor a margitszigeti ügy felmerült, a függetlenségi és 48-as párt vezetőinek többsége azon az állásponton volt, hogy szakítani kell az eddigi taktikával és a kormányt a Házban felelősségre kell vonni.

Apponyi Albert gróf nem volt Budapesten és Justh Gyula, aki Budapesten volt, erősen ellenezte a passzivrezisztencia feladását. Végül Károlyi Mihálynak sikerült Justhot kapacitálni és most már ő is kardoskodott, hogy a Házat össze kell hívni és nem kell törődni azzal, hogy az ellen-tábor ezt micsoda glosszákkal fogja kíséni.

Határozni azonban Apponyi nélkül nem mertek, sőt az összehívásra az aláírásokat sem merték előre gyűjteni, nehogy Apponyit megsértsék és fait accompli elé állítsák. Andrassyék és a néppárt hozzájárulásukat a függetlenségi párt egységes határozatától tették függővé és így pénteken este, mikor a függetlenségi párt értekezletre gyűlt össze, még sem aláírás, sem konkrét határozat nem volt.

A pártközi megbeszélések az összehívás tárgyában egyelőre befejeződtek. Értesülésünk szerint a függetlenségi párt részéről Károlyi Mihály gróf, Beck Lajos dr és Lovász Márton, az országos alkotmány-párt részéről Hadik János gróf és a néppárt részéről Rakovszky István és Zichy Aladár gróf beható tanácskozás után arra az elhatározásra jutottak, hogy az ülést kérő ivet még nem kell beadni.

Bevárják, igaz-e, hogy a kormány szombatra összehívja a Házat, mely esetben a beadvány tárgytalan.

Ha a helyzet változik, esetleg ma, szerdán beadják az ivet.

A moratorium meghosszabbítása Szerbiában.

A szerb kereskedők és iparosok egy csoportja tegnap gyűlést hívott egybe, amelyen hosszabb tárgyalás után elhatározták, hogy felszólítják a kormányt a november 18-án lejáró moratorium újabb meghosszabbítására. A gyűlés kéri fogja, hogy az új moratorium a szerb csapatok végleges leszerelése után három hó napig tartson.

Tisza beszámolója Aradon.

Aradról jelentik a Magyar Távirati Irodának, miszerint Tisza István gróf miniszterelnök értesítette Urbán Iván báró főispánt, hogy november 9-én, vasárnap Aradon beszámoló beszédet mond.

Hontmegye új főispánja.

A király — mint a hivatalos lap közli — gróf Wileczek Frigyes, Hontmegye és Selmec-és Bélabánya főispánját ettől az állásától felmentette s megengedte, hogy neki ez alkalomból elismerése tudtul adassék s helyébe Hontmegye, továbbá Selmec- és Bélabánya főispánjává Ivánka István földbirtokost kinevezte.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készíttetnek. Telefon 419

Borzalmas szerencsétlenség.

Agyontaposott egy gazdát a ló.

Véres esemény játszódott le tegnap délután a bihardobresdi utcák egyikén. Kovács Tibor az ottani erdőipar vállalat vezetője a községben valami hivatalos ügyet intézett el. Délután 2 órakor lóra ült és hazafele igyekezett. Alig fordult azonban a legközelebbi utcába, mikor vásott gyermekek kövel dobálták meg. Ettől az amugy is tüzesvérű paripa annyira megvadult, hogy lovasa nem volt képes megfékezni.

A ló két hátulsó lábára állott és mindenáron le akarta dobni a tisztviselőt. Kovács a kantárral nem tudott boldogulni, úgy hogy kénytelen volt a ló nyakába kapaszkodni. Izgalmas jelenet volt, mely pár perc alatt összecsődítette a közeli utcák lakóit.

Mig Kovács a lóval küzdött, az utca egyik felén Kutysis Anna akart elmenni. A másik oldalon állott Luka Tivadar egy 50 éves dobrosdi gazda, aki látva a ló ugrálását figyelmeztette az asszonyt.

— Te vigyázz! Ne menj arra, mert agyonrug a ló!

Az asszony visszahúzódott. A következő pillanatban a ló megfordult és egyenesen Lukának tartott. Lukánál egy vékony

bot volt és azzal akarta távol tartani a vad állatot. Talán rá is ütött a ló orrára, mire az két hátulsó lábára állott és az egyik első lábával oly hatalmas csapást mért a szerencsétlen emberre, hogy az egyik szemvilágát elveszítve, eszméletlenül roskadt össze. Kovács Tibor a ló ágaskodása folytán szintén leesett.

Ami ezután következett, az hátborzongató látvány volt. A megvadult ló ráugrott a földön fekvő Luka Tivadarra és addig taposta, amíg csak az összefutott emberek vasvillákkal le nem verték róla.

A szerencsétlen ember teste borzalmasan nézett ki. Ruházata teljesen le volt cibálva. A patkó vasa mindenütt véresen nyomult be a testbe. A lábszárak és karok össze voltak törve. A koponya több helyen be volt zuzva. Mikor a hatóság emberei be szállították Lukát a község házára, még élt, de nem volt eszméleténél. Ugy, hogy nem is lehetett kihallgatni. Délután 4 óra borzalmas kinok között meghalt.

A csendőrség megindította az eljárást. Eddig még nem sikerült megállapítani, hogy kik dobálták meg a lovat. A gondatlan gyermekeket keresi a csendőrség.

A hullát ma boncolják fel, melynek megtörténte után, ügyészségi engedély alapján elfogják temetni.

jelentette a hatóságnak a gyanus megbetegedést.

Az ügyben ma várható fordulat.

Lengyel trónkövetelő, mint ügyvédjelölt.

A pieszti-ház tagja Margitán.

Pár hét óta csaknem minden margitai ember egyforma feleletet ad, ha véletlenül ilyen kérdést intéz hozzá valaki:

— Mi ujság Margitán?

A felelet mindig ez:

— Előkelő lakónk van. Ott tartózkodik a legújabb lengyel trónkövetelő.

Lengyel trónkövetelő? Ha még a spányol trónról volna szó, talán fel sem tűnne a dolog, de mert szegény Lengyelország trónjáról van szó, a melyről tudvalevőleg ma már csak a történelemnek van joga beszélni, mindenkinek feltűnt a furesza felelet. Aki csak tudomást szerzett a legújabb trónkövetelőről, kíváncsian rándult ki Margitára és kereste fel a Lengyelország leendő királyát.

Ugyebár mindenki azt hiszi, hogy ott a Rézalján az erdők rengetegének közepén, ódon kastélyban középkori butorokkal berendezett termekben hatalmas tervek kidolgozása mellett találja a trónkövetelőt. De mily csalódás érte a látogatókat.

A lengyel trónkövetelőt ugyanis nagyon modern környezetben találták. Először is egy előkelő margitai ügyvéd irodájában találtak rá, még pedig pompás amerikai íróasztal mellett. Előtte, mögötte, jobbról és balról hatalmas iratesomók heverték. A trónkövetelő ott ült meggörnyedt háttal az asztal mellett és irt, irt, míg csak meg nem szólították.

— Bocsánat fenség, hogy alkalmatlanokunk?

— Oh kérem!

— Bizonyára most is valami nagyszabású szövetség tervezetén tetszik dolgozni. Ezek az akták talán az új Lengyelország alkotmányát tartalmazzák?

— Oh nem kérem. Ezek a margitai járásból holnap tárgyalás alá kerülő bűnügyek, kihágások, stb. aktái.

— Ugy? És mi köze van fenségednek ezekhez?

— Csak annyi kérem, hogy előkészítem a tárgyalásra az ügyeket.

— De fenség!

— Tulajdonképen kihez van szerencsém!

— Én kérem . . . munkatársam vagyok.

— Nagyon örvendek, hogy ily kedves látogatóm van. Én Olszenszky Oschinszky Oschinszky György Egon Miksa Henrik bér-málva Jánosra, a pieszti ház tagja, lengyel trónkövetelő, Sarkad város diszpolgára, Sarkad város örökös főbírója, a sarkadi önkéntes tüzoltóegylet megalapítója, a sarkadi népkönyvtár megalapítója és örökös elnöke, Gyoma város diszpolgára és örökös főbírója, Érmihályfalva diszpolgára vagyok és aki a szerb háboruban 42 lövést és 18 vágást kapott, — a melyből kettő a fogamat vitte ki.

Ezt a hosszú címet egy lélekzetre so-

Halálos lakodalmi uzsonna.

Mérget főztek a gyerekek. — Meghalt a kis menyasszony. — Folyik a rendőrségi nyomozás.

Megdöbbenő gyermektragédia történt tegnap délután Nagyváradon. A külvárosi hangos udvarházak között, ahol pirosképű gyerekek játszanak a porban, megjelentek a hivatalos emberek. Baj történt, valaki hibázott, gondatlan volt, vagy bünt követett el.

Jó időre elnémultak a kacagó gyerekek, félénken összebujnak a komoly rendőrtisztek, detektívek láttán és megsiratták a kis Mariskát, akit fekete koporsóban csöndesen elvittek tegnap az udvarról.

Előttünk rejtélyes a dolog, de úgy vesszük észre, hogy a hatóság is több gyanus momentumot talált az esetben. Erre vall az, hogy a rendőrség a legnagyobb eréllyel folytatja a nyomozást az ügyészség utasítása folytán.

Lakodalmi játék.

Még okt. 15-én történt, hogy a kolozsvári-utca 33. szám alatt összejöttek a szomszédokból a gyerekek és közös elhatározással lakodalmat játszottak. Ott volt a kis 10 éves Horváth Mariska is, özv. Horváth Károlyné leánya, akinek az ura vármegyei hivatalnok volt. Apró kis fiúk, Terkák, Manik, Ibolykák nyüzsögtek a zöld sátor körül, ahol uzsonnára volt terítve.

A kis menyasszony, aki játék közben ment a halálba, Horváth Mariska volt. Egyik kis barátjának, Ficz Mariskával főztek a kettőjük különös kávéját egy rozsdás katonai csajkában.

— Milyen pompás kávé fogunk inni, mondta a két gyerek nagy örömmel.

A többiek üres sörös ládák piszkos tején téstát gyurtak, amit üres üvegekről leszedett ólom fedőcskében sütöttek ki.

A megfőzött kutyvalékot és kisütött

tésztagalacsinokat megették és megitták a gyerekek. A két leánynak, akik az ócska, rozsdás csajkából ittak hirtelen hányingere támadt. A sivalkodó gyerekek szétrebbentek, vége volt a mulatságnak s a kis menyasszonybaba összeesett.

Négy nap múlva.

Rettentő kinok fogták el a szegény gyermeket, de úgy látszik, hogy senki sem sejtette a veszedelmet. Otthon ápolták s nem tudták, hogy a gyerekek a rozsdás csajkában mákot is tettek s megitták annak levét.

Négy napi rosszullet után hívták csak el dr Ullmann Béla orvost, aki azonnal konstatálta, hogy mérgezés történt. Azonban a rendőrségnek még most sem jelentették az esetet. Ficz Mariska jobban lett a gyomortisztulás után, de a kis hófehér menyasszony tegnap hajnalban meghalt.

Ekkor értesítették a rendőrséget, csak a tegnapi nap folyamán. A rendőrségről Ehrlich Imre fogalmazó ment ki a helyszínére. Jelentést tett a mérgezési esetről az ügyészségnek.

A jelentés alapján megindult a vizsgálat. Kétségtelen, hogy gondatlanság forog fent, de hogy ki részéről, az még nem bizonyos. Az anya a legnagyobb gonddal ápolta kis leányát s talán nem tudta, hogy megmérgezte magát.

Viszont az orvos csak konstatálta, hogy mérgezés történt. Azonnal senki sem tett erről jelentést a hatóságnak.

Tehát kettős mulasztásról, illetőleg gondatlanságról van szó; először a gyermekek játéka alatt nem ügyelt senki, hogy mit isznek, mit főznek. Másodszor senki sem

dorta el a trónkövetelő, miközben a munkatárs fáradt fülekkel roskadt egy székbe.

Eszerint nem valami veszedelmes, európai békét zavaró emberről van szó, hanem csak egy margitai ügyvédbojtárról, aki megelégszik azzal, hogy intézi a peres iratokat, csinálja a népkönyvtárakat és önkéntes tűzoltóegységeket és végül, hogy tagja a pieszti háznak.

Kath. Népszövetségi Otthon Debrecenben

A debreceni Katholikus Népszövetségi Otthon alakuló gyűlését október hó 19-én délelőtt 11 órakor tartotta a főgimnázium tornatermében, mely alkalomra mintegy 100 tag gyűlt össze.

Kresznerits Gy. Ferenc máv. hivatalnok, a népszövetség igazgatója indítványozta, hogy kéressék föl Csath Zsigmond nyug. posta-és távirdafőfelügyelő körelnököknek. Az indítvány egyhangulag elfogadtatván, a körelnökök elfoglalja az elnöki széket, megköszöni a bizalmat és üdvözlöli a megjelent urakat, megnyitja a gyűlést, majd elrendeli az alapszabályok felolvasását és ismertetését.

Kresznerits Gy. Ferenc néhány szóval ismerteti a létesítendő „Otthon” célját, fontosságát és fölolvassa az előkészítő bizottság által tervezett alapszabályokat, melyek kisebb módosítások után egyhangulag el is fogadtattak, mire a körelnökök kimondja határozatilag a „Katholikus Népszövetségi Otthon” megalakulását s utasítja az igazgatót, hogy a szabályokat a Nm. belügyminiszterhez terjesszék fel.

A közgyűlés második pontja a tisztviselők megválasztásánál Kresznerits Gy. Ferenc előterjeszti az előkészítő bizottság jelöléseit, melyek egyhangulag és általános lelkesedéssel fogadtattak el; különös tetszéssel találkozott az elnök választása, ki nagy ováció közben foglalta el a helyét.

A megválasztott tisztviselők névsora a következő: Elnök: Csath Zsigmond nyug. posta-és táv. főfelügyelő; alelnök: Janovich Miklós máv. főellenőr, állomásfőnök; ügyvezető alelnök: Kresznerits Gy. Ferenc, máv. hivatalnok; titkárok: Dragos Károly kegyesrendi tanár, Kovács Mihály pénzügyi tisztviselő; ügyész: dr. Gévay Béla ügyvéd; pénztárnok: Scheppel Béla banktisztviselő; ellenőr: Zsath Jenő kereskedő; könyvtárnok: Puskás János gör. kath. tanító; segédkönyvtárnokok: Mike Ferenc és Gaál Lajos; gondnok: Velker József nyugalmazott máv. főkalauz. Választmányi tagok lettek: Adám Lajos, Ambrus Tibor, Antalffy József, Béres György, dr. Budeusz Aladár, Husz Lajos, Jánossy Lajos, Jaszsenovics István, Kiszely Aladár, Kóczian Dezső, Kőszegi Ferenc, Leskó István, dr. Lóky Béla, Mátrai Imre, Mellau Márton, Miklóssy Kálmán, Millos Virgil, Molnár Pál, Nagy Gusztáv, Némethy István, Pápay János, Papp Gyula, Piskóti Pál, Rónai László, Szappanos Alajos, Szűcs József, dr. Sweighoffer János, Than Gyula, Toma Miklós, Urai Kálmán, Varga József, dr. Zalay János; Póttagok: Kocsisovszky László, Adamesik Sándor, Dubrovsky Emil, Horváth Mihály, Fülöp János, Lukács Albert, Neuwirth József, Szemerédy Ferenc, Rónay János, Sável Károly.

Felügyelő bizottsági tagok: Bozzay Pál, Szepessy Károly, Antalffy Gyula és Plesa Ferenc.

A tisztikar megválasztása után az elnök újból köszönetet mond az egybegyűtőknek és bezárja a közgyűlést.

Utána a választmány tartott gyűlést, melyen Kresznerits Gy. Ferenc ügyvezető alelnök vezetése alatt kiküldetett dr. Sweighoffer János, dr. Gévay Béla, Pápay János és Toma Miklós tagokból álló bizottság az

Otthon helyiségének kiválasztása végett. Majd a berendezési költségek előteremtéséről esett szó.

Preisz Károlyné ügye.

Az orvosok befejezték a megfigyelést.

Élénk emlékezetében van még mindenkinek az a szenzációs és megrendítő családi dráma, amely a nagyvárad honvéddapród iskolában játszódott le. Özv. Preisz Károlyné, a halálos dráma egyik szerencsétlen szereplője most megtörve várja a vizsgálat befejezését.

A kir. ügyészség, mint ismeretes, szándékos emberölés büntette miatt elmelt vádat Preiszné ellen és a főhadnagyné vizsgálati fogságban is volt egy napig, de a vádtanács szabdlábra helyezte, egyben elrendelte a terhelt elmebeli állapotának a megvizsgálását is. A körülmények ugyanis amellet szóltak, hogy a szerencsétlen aszszony beszámíthatatlan állapotban követte el tettét.

A törvényszéki orvosok a végzésnek eleget tettek és megfigyelték özv. Preisz Károlynét. Hosszu ideig tartott a vizsgálat, most azonban, mint értesülünk, a törvényszéki orvosok teljesen elkészültek megfigyelésükkel és az erre vonatkozó terjedelmes írásbeli véleményt már beterjesztették a kir. törvényszék vizsgálóbírájához. Az orvosi vélemény szerint özv. Preisz Károlyné született Szmodis Gizella épelméjű, azonban ideges, exaltált természetű nő. Jelenleg beszámítható, de hogy tettét teljesen beszámíthatatlan állapotban követte-e el, vagy pedig csak egyszerűen erős felindulás közepette történt a rémes eset, azt az orvosi vélemény pozitív bizonyossággal megállapítani nem tudja.

A védelem valószínűleg nem fog folyományodással élni az orvosi vélemény ellen. A védő, dr. Fényes Ödön különben is már a főtárgyaláson együtt látja azokat a bizonyítékokat, adatokat, melyek kétségtelenné teszik, hogy Preisz Károlyné a tett elkövetésekor egyáltalán nem volt beszámítható.

A vizsgálat most már nem vesz hosszabb időt igénybe. November elsején valószínűleg befejezettnek nyilvánítják a vizsgálatot és a királyi ügyészség elkészíti a vádiratot.

November hónapban már elő lesz készítve az egész ügy és így az eddigiek szerint semmi akadályja sem lesz, hogy Preisz Károlyné ügye már ez évben, december hónapban főtárgyalásra kerüljön.

HIREK

□ □ □

* **A virilisek névjegyzéke.** Nagyvárad város bíráló választmánya tegnap délután ülést tartott Hlatky Endre főispán elnöke alatt, amelyen az 1913. évi virilisek névjegyzéke ellen beadott felebbezéseket tárgyalták. A felebbezők legtöbbje adójának helyesbítését kérte. Atzél Zsigmond kérte a részére járó tantieme beszámítását. A felebbezésnek helyt adtak s így mint 3-ik póttag, egyesek lemondása után bejön a rendes póttagok közzé. Id. Moskovits Mór felebbezését adójának helyesbítése iránt, elutasították. Gassner Károly adójának kétszeres számítását kérte; a kérelmet elutasították, azonban így is bejön a virilisek névjegyzékébe. Ince Lajos adóhelyesbítés iránti kérelmét alaposnak találták s így felvették a névjegyzékbe. Dr. Grosz Imre hasonriányu kérelmét elutasították. Boros Jenő kérelmét szintén elutasították, de azért bekerül a virilisek közzé. Dr. Perczel Adolf szintén adóhelyesbítést kért, amelyet teljesített is a bíráló választmány, de azért még így sem éri el adója azt az összeget, hogy bejöjjön a virilisek közzé; a 8-ik póttag lesz. Végül Horváth Gusztáv óras beadványát, melyben több virilis felvételt kifogásolja, mint teljesen alaptalant, elutasították.

* **A Katholikus Népszövetség** vasárnap d. u. 5 órakor a prem. rendi főgimnázium dísztermében ünnepélyt rendez a következő műsorral:

1. Elnöki megnyitó. 2. Kresznerich Gyula: Krisztus és a szocializmus. 3. Jakab Odön: Az izgalom; szavalja Haverland Gusztáv. 4. Dalok, énekl. Székely Lajos, zongorán kíséri dr. Várszeghy Lajos. 5. Kocsán Károly: A keresztényszocializmus.

A meghívókat sziveskedjenek a csoportvezetők holnap d. u. a Népszövetségi Hiteleszövetkezetben átvenni.

* **Ülések a városházán.** Holnap, október 23-án délelőtt 10 órakor a csendőrskola építésére felügyelő bizottság tart ülést, míg ugyanezen nap délután 4 órakor a villamos telep felügyelő bizottsága tartja ülését. Október 27-én délután 4 órakor Nagyvárad város nyugdíjbizottsága, október 28-án délután 5 órakor pedig a szinügyi bizottság tart ülést a városházán.

* **Népszövetségi gyűlések a vidéken.** Vasárnap délután Ujpalotán is megalakult a népszövetség. Az iskola termében összegyülekezett polgárok nagy figyelemmel hallgatták Hazai Gyula plebános megnyitóbeszédét és Fröhvirth Mátyás központi titkár előadását, amelynek hatása alatt azonnal 21 tag iratkozott be. A taggyűjtés folyik. — **Mezőbikácson** pedig hétfőn este volt a népszövetség megalakuló ülése. Az iskola termében ott volt a falu intelligenciájával az élén a község apraja-nagyja. Megjelentek: Admirás János községi főjegyző nejjével, Szilágyi János k. tanító, Korponai Erzsébet és Margit, Végh Mariska stb. A gyűlést Csicsai Alajos a község közszeretében álló plebánosa nyitotta meg szép szavakkal, majd Fröhvirth Mátyás központi titkár mondott lelkes beszédet a népszövetség törekvéseiről és eddig elért eredményeiről. A gyűlés után a helyicsoport megalakult, amelybe azonnal 32 tag iratkozott be. A beiratkozott tagok egyhangulag Csicsai Alajos plebánost választották meg a csoport helyiigazgatójává. Nagy lelkesedéssel karolták fel az ügyet, úgy, hogy erős helyicsoportha van még kilátás.

Szülők figyelmébe!

Legjobb gyermek cipők teljes fiu kelengyék legolcsóbban

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

* **Báró Schwartzter halála.** A magyar orvostudomány egyik európai híri képviselőjét vesztette el. Báró Babarcs-Schwartzter Ottó főrendiházi tag tegnap délelőtt tizenegy órakor hatvan éves korában meghalt. Az utolsó pillanatig dolgozott és munkaközben érte váratlanul a halál. A dolgozó szobában hivatalos levelet irt, kezében a tollal hátrahanyatlott a széken és néhány pillanat múlva meghalt.

* **Magyar név.** Grünfeld Ferenc nagyvárad lakos, valamint Béla, Róza, Anna nevű gyermekei nevüket belügyminiszteri engedéllyel Gárdos-ra változtatták.

* **Az új polgári perrendtartásról.** Fodor Armin királyi kuriai bíró tegnap este öt órakor a nagyvárad kir. ítélőtábla hatalmas disztermében folytatta előadását az új polgári perrendtartásról. Ma még a tegnapinál is sokkal nagyobb volt az érdeklődés és Nagyvárad jogászközönsége teljesen megtöltötte a hatalmas termet. Fodor Armin általános figyelem és tetszés mellett folytatónak tartotta meg értékes fejtegetését az új polgári perrendtartásról.

* **A bíróság köréből.** A m. kir. igazságügyminiszter Vajnovszky Vince nagyvárad királyi törvényszéki és dr. Körtvélyesi Sándor nagyvárad-városi kir. járásbírói jogzókat kölcsönösen áthelyezte.

* **Vérengző családapa.** Aradról jelentik, hogy Felső-Mikoly községben Dud Teofil munkás összeveszett a családjával. Az asszonynak és gyermeküknek segítségére ment a hatvan éves Dud Avram, akit Teofil késsel támadott meg. Az öreg erre baltát ragadott és agyonvágta vejét, Dud Teofil. Teofilnak segítségére sietett Mihály nevű tizenkilenc éves öccse, aki szintén késsel rontott az öregre, ez azonban ezt is levágta a baltával, azután pedig önként jelentkezett a rendőrségen.

* **Eperjes új püspöke.** A hivatalos lap tegnapi száma jelenti, hogy a király Novák István dr. munkácsi egyházmegyei papot eperjesi görög katolikus püspökké kinevezte. Az új püspök korra nézve is legfiatalabb tagja lesz a katolikus püspöki karnak, mert még alig harmincegy esztendő. Az atyja görög katolikus pap egy igen kis parókián, Dobrókán.

* **Leharapták a fülét.** Tegnap éjjel a Vasut-utcaiban lévő Vadász-kürthöz címzett korosmában Budai Péter, György János és Budai János napszámosok összekülönböztek, amiből parázs verekedés támadt. Dulakodás közben György Jánosnak bal fülét leharapta a verekedők egyike. A sérült azonban nem tudja megmondani, hogy a verekedés hevében ki közelítette meg a fülét. A sérültet beszállították az izr. kórházba.

* **Leszédült az állványról.** Tegnap délután 4 órakor Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt a Kath. Kör építkezésénél özvegy Nagy Sándorné 60 éves napszámosasszony koponyatorést szenvedett. A mentők beszállították a biharmegyei kórházba. Délelőtt vele dolgozó napszámosoknak panaszkodott, hogy napok óta szédülést érez, nem tudja, hogy mi a baja. Valószínű tehát, hogy elfogta most is a szédülés s így esett le a magából. A rendőrség ez irányban megindította szigorú eljárást, hogy megállapítsa, nem-e történt valami mulasztás. A szerencsétlen asszonyt 4 gyermekei siratják, akik most anya nélkül nagy nyomorba jutnak.

* **Nagy tűz Berettyószéplakon.** Hétfőn este nagy tűz pusztított Berettyószéplakon. A Vasut-utca 2. számú ház udvarán Kiss Mihály gazdának kigyulladt két kazal szalmája. Mire a tüzlők kivonultak, már lángban állott két istálló is. A tűz oly mérveket öltött, hogy a széplaki tüzlőség csupán a szomszédos épületek megmentésére szorítkozott. Elpusztult két cséplőgép is. A kár 40,000 korona. A vizsgálat eddig megállapította, hogy a tűz gyújtogatásból keletkezett. A csendőrség nyomozza a tetteseket.

* **A vámoslázi körjegyzőség.** A Beóthy Ödön halálával megüresedett vámoslázi körjegyzőség ideiglenes vezetésével Dobrik József magyarkézi segédjegyzőt bizta meg Halász Elemér margitai fő zolgabíró. Ez a megoldás természetesen nem végleges és tekintve azt, hogy a vámoslázi körjegyzőség teendői egy e téren már nagy jártassággal bíró egyént kívánnak, nagyon valószínű, hogy valamelyik szomszédos kisebb jegyzőség vezetőjét választja meg a lakosság körjegyzőnek.

* **A Novák család nem kolerás.** A belügyminisztertől tegnap érkezett meg a bakteriologiai intézet jelentése a Novák György érmihályfalvai kolerásbeteg családtagjainak vizsgálatáról. A jelentés szerint a családtagok kolerabacillusmentesek. Ennek alapján a főszolgabíró tegnap a családtagokat feloldotta a zár alól. Novák György állapota napról-napra javul. Tíz nap múlva ő is ki fog szabadulni fogságából.

* **Halálozás.** Részvétellel értesülünk a súlyos gyászról, amely Báthory László városi fogalmazót sújtotta, édes anyjának öz. Báthory Gáborná urasszonynak halálával. A 76 éves matróna már hosszabb idő óta súlyos beteg volt s szenvedéseitől tegnap hajnalban megváltotta a halál. Elhunytát gyermekein kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése ma, október 22-én délután 3 órakor lesz a kálvária-utcai gyászszéktől. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Székhelyi Báthory István, Báthory László és neje Rafalszky Vilma, gyermekei István és Gábor, Báthory Béla és neje Holátsy Etelka, leányuk Vilma, valamint számos rokonaik nevében, legmélyebb fájdalommal tudatják, a felejthetetlen legjobb édes anyja és nagyanya öz. Székhelyi Báthory Gáborné szül. Kiss Juliánának f. hó 21-én hajnali fél 2 órakor, rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 76-ik, özvegyiségének 26-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 22-én d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint Kálvária-utca 18. sz. háznál beszenteltetni és az olasz temetőben lévő családi sírhelyen örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig f. hó 23-án d. e. 9 órakor fog az olasz plebánia templomban az Egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad. 1913. okt. hó 21. Áldás és béke hamvaira! Legyen könnyű a hant porai felett és áldott emléke!

* **Egy nagyvárad cég kettős kitüntetése.** Mi sem bizonyítja jobban a nagyvárad ipar és kereskedelem életerejét, mint hogy a napokban kettős kitüntetés ért egy helybeli céget. Ugyanis a helybeli Rosenzweig-féle fűzőgár kinevezetett az állami tisztviselők, cs. kir. katonatisztek bevásárlási központ szerződéses szállítójának; továbbá „A Közigazgatási Tisztviselők Országos Egyesületének” szerződéses szállítójának.

* **Derék tanítók.** Fáradtságos munkát végeztek azok a tanítók, akik arra vállalkoztak, hogy összeírják Nagyvárad iskolakerülő tanköteles gyermekeit. Mi adtunk hirt annak idején a hatalmas munka megkezdéséről, amelyet most befejeztek. S mint akkor is kiemeltük, különös dícséret illeti Réz Mihály iskolafelügyelőt és Száborovszky Rezső tanítót, akik lelkes buzgalommal igyekeztek e kérdés minél tökéletesebb megoldására. Nagyváradon 11577 tanköteles van s ebből 1239 nem volt beiratva. A tankötelesek összeírását végezték: Szabados Pál, Székely Lajos, Eber Béla, Zöldi Bertalan, Halmos András, Székely Gyula, Kristóf Gyula, Tóth Imre, Pataki Dávid, Kovács Lajos, Eisele Sándor, Csigas Mihály, Zakariás Jenő, Jersák Árpád, Simay Lajos, Kortsmáros László, Fekete Mátyás.

* **A m. kir. honvédenekar** ma, szerdán este a „Fekete Sas” kávéházban hangversenyt rendez. Műsor a következő: 1. Hódolati zene (Ó Felségének ezüst lakodalma alkalmából ajánlva.), Dvorák; 2. Keringő „Pierette fátyola” c. balletből, Dolmányi; 3. Nyitány „Egmont” c. drámájához, Beethoven; 4. Részletek „Onegin” c. operából, Tschajkowsky; 5. „A un bon coeur” lengyelke, Frycsaj; 6. „A népek csatája Lipcsénél” nagy katonai ábránd, Eilenberg. Tartalom: A táborban (óbresztő); Az egyesült seregek hadrendi felvonulása (poroszok, oroszok, osztrákok); Ima az ütközet előtt, A franciák felvonulása, A csata, Gyalogsági roham, Lovassági roham, A franciák hátrálnak, Napoleon régi gárdája támad, Az egyesültek támadása, A franciák megfutamorodása, A győzelem kihirdetése, Hála ima, Befejező. — 15 perc szünet. — 7. Egyeleg „Ripp van Winkle” c. operettből, Planquette; 8. Az első csók keringő, Vollstedt; 9. „Lotharingi induló”, Ganne.

* **Veszedelemben a Klotild-palota** Budapestről jelenti tudósítónk: Tegnap este csak a tüzlők gyors és ügyes fellépése mentette meg Budapestet egy nagy katasztrófától és nagyon kevésbé mult, hogy a gyönyörű Klotild-palota le nem égett. A palota egyik pincehelyiségében keletkezett a tűz. Este fél hét órakor a Buday-féle patika laboránsa lement az egyik pincehelyiségbe, ahol nagymennyiségű csomagoló forgács volt felhalmozva. Az égő gyertyát leejtette, s egy pillanat alatt lángba borult a forgács. Szerencsére nem vesztette el a lélekjelenlétét, hanem kiszaladt és becsapta az ajtót, miáltal a tűz rohamos terjedését megakadályozta. Pár perc alatt fekete füstbe borult az egész palota. Az utca népét és a lakókat rémület fogta el. A tüzlők hamarosan megérkeztek és a gyógyszerár szertárát teljesen víz alá borították. Ez volt a szerencse, mert a szertárban nagymennyiségű robbanó anyag volt felhalmozva. Azután pár perc alatt sikerült teljesen lokalizálni a tüzet. A rend és nyugalom hét óra után már helyreállott.

x **Cukorka és csokoládé különlegeségek** a legjobbak csakis Aszódi üzleteiben, mert 3 üzlet részére sok a fogyasztás és így a cukorkái nem állottak, hanem mindig frissek és élvezhetőek. A közönség kényelmére Rákóczi-uton Kiss tőzsdéje mellett a Csokoládé Király Aszódi fióküzlete vasárnap is egész nap a vásárló közönségnek rendelkezésére áll. Fő-üzlet Kossuth-utca. 11-ik fiók Kert-utca.

x **Vöröshor!** Nyáron a legkellemebb ital! Literje 96 fillér. — Csodaszép pezsgőesemegészítő; kitűnő pecsenye és pezsgőborok; kőbányai maláta és szalónsörök, MERTZ NANDOR csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon: 448. sz.

*** A Máv. és a Félix-fürdő.** Nagyvárad közönségének ama része, amely évek óta hiányát érezte annak, hogy október el-seje után nincs megfelelő vonatközlekedés, amely lehetővé tenné a városi közönségnek, amely nincs abban a helyzetben, hogy a fürdőben lakják, dacára annak, hogy ott a legolcsóbb pénzió-rendszer van október 1-től bevezetve, a Félix-fürdő valóban csodálatos gyógyhatású forrásait használhassa, most örömmel fogják fogadni a MÁV ama valóban üdvös intéz. kedéseit, hogy a Félix-fürdőből minden este egy külön vonatot indít Nagyváradra. Ezen naponta közlekedő különvonat beállítása következtében a Félix-fürdőbe Nagyváradról 4 órákor, vagy Váradi-Velencéről 4 óra után a rendes belényesi vonaton lehet kiutazni. A nyár folyamán a belényesi vonatra vonatkozó felszállási tilalom, magától értetődik, megszűnt. A fürdő használatára elegendő idő áll rendelkezésre, mert a visszautazás, mi nthyogy a rendes belényesi vonat már este 6 óra 37 perckor indul ezen új különvonaton történhetik, mely este 8 óra 02 perckor indul. Ugy a MÁV, mint a belényes-vaskóhi vonat igazgatóságát ezen üdvös, a város gyógyulást kereső közönségére rendkívül fontossággal bíró intézkedéséért, a legteljesebb elismerés illeti. A fürdő kezelősége természetesen a legnagyobb előzékenységgel gondoskodik róla, hogy a fürdők mostantól fogva egész télen át is használhatók legyenek, a vendéglő üzemet fentartja, a fürdőpihenők, folyosók pedig állandóan fűtve vannak, úgy hogy a meghülés veszdelme teljesen kizártnak mondható. Hisszük is, hogy ezen kitűnő alkalmat a közönség tömegesen fel fogja használni és úgy a fürdőket, mint a vendéglőt is állandóan igénybe fogja venni.

x Iskola idényre torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermekek cipők 20-25 számig 2 korona, 26-28 számig 4 korona, 29-34 számig 5 korona. Fiu boks cipő 35-38 számig 7 korona, női chevrou vagy boks cipő 7 korona, férfi chevrou vagy boks cipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve *Feketénél*, Szent-János-utca, Kispipa mellett.

x Tekintettel a rossz pénzviszonyokra leszállítottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztü 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamonnál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x Zombor Sándor sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelozést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola sze, rekben csak *Klein Vilmos és Társa* cégnél találhatóunk u. m. író és rajzszer, iskolatáska 36 fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiu és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai tiszter és cloth köté-nyek, gyermek esernyők, fiu sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téti alsóruhák, iskola munkák és mindennemű kézimunka anyagok. Csódból vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 250 fillért. 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, gal-lérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerzhethünk be, Rákóczi-ut 18.

x Ossi-tér 14. sz. házban több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár rész-vénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x Meghódította a hölgyeket MLE JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel *Színház-utca 4.* Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

*** A tangó Nagyváradon.** Antalffy Margitka, a kitűnő táncnő óriási áldozatok árán lehozta Nagyváradra a tangót, a mely most valósággal lázba ejtette az egész fővárost. A kitűnő balletmesternő nov. 3-án kezdi meg az idei táncnői kurzust, amely három hónapra fog terjedni. Lesz gyermekdiák kolon s külön a felnőtteknek. A beiratkozások már folynak a Teleky-utcai táncintézetben (3. szám I. em.) Minden vasárnap délután és este nagy boszton-gyakorló kolon. Külön balletanfolyam. A szezon szenzációs táncát: a tangót eddig egyedül az Antalffy-táncintézet jogosult Nagyváradon tanítani. A bájos táncból különórák alatt lehet csak le-két venni a nap bármely szakában.

x Este van, este van, kiki nyugalomban kicsiny kis fiacskám alszik a karomban, bizonyosan álmodik kocsiról, lóról és egyéb játékról, hozok is én néki a **Párisi Bazárból.**

x Erdekében áll, hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak modern szabás, elsőrendű munka *Sal Ferenc-utca 17.* Telefon 832 sz.

x A városligeti kútháznál, közvetlen az alagút mellett egy modern, télen is lakható három szobás szőlő-lakás a hoz-zátartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó, vagy előnyös feltételek mellett a ház örök áron eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

x Ingyen javítjuk a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchenyi-szállodával szem-ben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő „Bartos ha-risnyája tartós.“ Helyi és vidéki telefon-szám 1359.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

x Ridzyk József épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a leggye-szebbtől a leediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkertések, üzleti vasradonyok, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

x Értesítés. Tisztelettel értesítjük a n. b. rendelőinket, hogy Hatvany és Szentmiklóssy szücsök beltagja, Hatvany hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szives pártfogást kérünk Hatvany és Szentmiklóssy szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

x Szabadkai női tambura zene- kar a Korona kávéházban. Ma és minden este a Korona kávéházban hangver-senyez az országos hírnévek örvendő szabadkai női tambura zenekar *Kurina Mátyas* karmester vezetése alatt egy elsőrangú erőkből összeállított tambura és énekkar, naponta változatos műsorral a társulat magán és ének számokkal működik közre, a társulat tagjai, Szatmári Lilike, Balogh Mariska, Péchi Margit Szűcs Annuska és Vég Micike énekesnők Kez dete este 8 órákor, szabad bemenet. Szives pártfogást kér *Kurina Mátyas* karmester.

*** Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutá-nyos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtud-hatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hun-gária cipőgyár r.t.

x Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t. helybeni fiókja automobilonban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Kör-ház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol egy a helyi, mint az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerz-hetik be.

x Két jogász sétál a városban, szomban találják magokat egy régi ismerősükkal Pista barát-jukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerzhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divat-ruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagó-kapu mellett

x Szőlős-utca 12. sz. házban több egyszobás mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Taka-rékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x FELHIVJUK a nagyérdemű hölgykö-zönség szives figyelmét a most megnyitlt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mér-sékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

Egy jó házból való fiu
tanulóul

felvétetik fizetéssel
Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.

Legszebb és legolcsóbb
zománctáblák

Diósy Sománál

Telefon 839.

Telefon 839.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadiás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér huzás és tartós fogtömé-sekét készít

Engel Dezső,

viszgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

x Ujhelyi Róza nőikalap üzletét Rimanóczy-utca (Kolosváry házba) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modellekből állandó választék áll a hölgyközönség rendelkezésére, mit olcsóbb boltbér mellett rendkívül jutányosan árusít.

Irsai Dezső

(a Flegman-cég volt főszerkesztője)

női divat-terme

Szalárdi-utca 9. Rosenzweig palota.

Legfinomabb izlésű kelmék és hozzávalók. Elsőrendű kivitel. Szolid árak! Szolid árak!

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szerda: Támlásszék 10.
Csütörtök: Cigányprimás.
Péntek: Gyimesi vadvirág.
Szombat: Faun.
Vasárnap délután: Diákhercegnő; este: Buksi. (Operette bemutató).

A faun. Szombaton este igen érdekes reprize lesz a Szigligeti színháznak. Megismétlik a múlt évad egyik értékes színművét: a Faunt, amelynek nagyváradi sikerült előadása, még kétségtelenül kedves emléke a publikumnak. A címszerepet ez alkalommal is Tompa Béla játssza, a többi főszerepeket pedig Etsy, Szentgyörgyi, Varsa Gyula és Sik Rezső.

A Diákhercegnő — délután. Vasárnap délután a csak nemrég bemutatásra került Diákhercegnő című operette lesz műsoron. Az előadás iránt a közönség körében oly érdeklődés nyilvánul, amely szükségessé teszi, hogy az előadást megtekinteni akarók idejekorán gondoskodjanak a jegyekről.

A Buksi. A vasárnap este bemutatásra kerülő operette szerzői voltaképpen egy nagyon kedves, bájos gyermekmesét irtak meg, amikor elkészültek a Puppehen magyarul: Buksi szövegkönyvével, a melyhez partitúrát Gilbert irt, akinek zenéje nálunk is már nemcsak ismert, hanem népszerű is. És bár csak most kerül bemutatásra a Buksi, zeneszámai nálunk is kedveltek már, mert megelőzték a darab premierejét és a cigány nyirettyűjén, a katonazenekar trombitáin, sőt a gramofon lemezein már kedvesekké lettek a közönség előtt. És ha visszapillantunk a múltba, ez a megelőzés csak hasznára lehet a Buksi vasárnapi bemutatójának. Mert ugyanígy voltunk a Varázskeringő, a Vig özvegy és Ártatlan Zsuzsival is, amelyek melódiai már előre itt zsongtak körülöttünk és a közönség már egyenesen azzal az érdeklődéssel ment el a bemutatóra, hogy újra és újra hallhassa, most már színpadról, énekelve, a népszerű melódiákat. A Buksi előadásán a címszerepet Tompa Béla játssza, a női szereplők közül pedig Kállay Jolán, Kerényi Irén, Saruga Irén és T. Sándor Ilona jutnak igen jó szerepekhez.

TANÜGY

Magánvizsgálatok a nagyváradi olaszii községi polgári leányiskolában. Azon nagyváradi, továbbá a központi, élesdi érmihályfalvai, margittai, székelyhidi, szalárdi és magyareszéki járásokban lakó magántanulók, akik az olaszii községi polgári leányiskolában (Tisza Kálmán-tér) óhajtják a karácsonyi időszakban a magánvizsgálatot letenni: adják be alólírt igazgatóság-hoz nov. 1-éig a kir. tanfelügyelőhöz intézett, egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványaikat következő mellékletekkel: 1. iskolai bizonyítvány, 2. születési anyakönyvi kivonat, 3. községi tartózkodási bizonyítvány. Mellékletekre 30 filléres bélyeg ragasztandó. Szegénységi bizonyítvány csatolása mellett az okmányok bélyegmentesek. Nagy-Váradon, 1913. okt. 22. Özv. dr. Személy Kálmáné igazgató.

IRODALOM

Revue Franco-Hongroise. Az őszi magyar könyvpiac egyik legérdekesebb újdonsága egy francia nyelven megjelenő, magyar szerkesztők által piacra bocsátott folyóirat, melynek első számai már a könyvkereskedők kirakataiban láthatók. A folyóirat művészi címlapja a következő felírást viseli: *Revue Franco-Hongroise pour la diffusion de la langue française en Hongrie.* Már a cím is képet ad az új folyóirat céljáról, mely odairányul, hogy a művelt magyar közönség egy olyan félhavasoként megjelenő francia újság birtokába jusson, mely a francia nyelvtudás legpraktikusabb fejlesztőjévé váljék a mi külön, nemzeti kulturánk keretében. A revü első számai, melyek pompásan gazdag tartalommal jelentek meg, a legteljesebb garanciát nyújtják az eredeti vállalkozás életképességéről. — Mig egyrészt a benne feldolgozott anyag a művelt közönség szellemi igényeinek kielégítésére törekszik, addig másrészt az aktuális hazai és világesemények francia nyelvű ismertetése a nagyközönség nyelvismeretének a legkülönbözőbb területeken való intenzív gyarapodását segíti elő. Eleven, aktuális rovatok, az emberiség nagy neveihez fűződő élmények és anekdoták mellett ott találjuk a francia és magyar remek írók gyöngyeit. Legnagyobb fontossága azonban ez az új revü-vállalatnak abban áll, s e tekintetben uttörőnek bizonyul, — hogy minden közleményt a legteljesebb magyar nyelvi feldolgozás kíséri, ami az unalmas és végtelen fásztó szótárhaználatot teljesen kiküszöböli és ezáltal valóban nélkülözhetetlenné válik. A legrövidebb időn belül szinte játszva vezet el a kitűnő folyóirat a magyar olvasót tökéletes francia nyelvtudáshoz. A folyóiratot Schöntag Alfréd és Jakab Dávid szerkesztik. Kiadóhivatala: Budapest, VI., Gyár-utca 26. — Előfizetési ára egy évre 14 korona. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal.

Magyar Kultura. Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5-én és 20-án. Évi ára 12 korona. Budapest, VIII., Horánszky-u. 20. sz.) — Legujabb száma most jelent meg a következő gazdag és változatos tartalommal:

Tanulmányok: Középkori aktualitások. Dr Márki Sándor. Felekezeti adóteher Magyarországon. Dr Buday László. Az amerikai katolicizmusról. Gróf Vay Péter. A magyar keresztényszociálistizmus programja. Komócsy István. Tárcá: Tíz év. (Vége.) S.

Bokor Malvin. Pajzs és Kard: Levélszék-rény. 17. A büntetés célja. K-k. — Szabadkőművesek és szindikalisták. —ie. — Körlevelet... K-hy. — a óbester... —mas. — Vallásérköles... dd. — Tiltakozunk... n. Szemlék és kritikák: Tárlatok. A Nemzeti Szalon kiállítása. Margitay. — A műcsarnok kiállítása. —ssa. — Könyvek: Széchenyi eszmevilága. Brisits Frigyes. — Magyarász Ferenc. Vallásérkölesi nevelés a középiskolában. Dr Sebes Ferenc. — Dr G. Esser und Dr J. Mausbach. Religion, Christentum, Kirche. Dr Baranyay Jusztin. — Dr A. Straub S. J. De Ecclesia Christi. bj. — Wimmer Károly. Kicsoda minékünk Krisztus? Schrotty Pál, Színház: Szacsay Imre. Balassa Imre. A feleségünk. —ssa. — Az utolsó nap. Nagy Péter. Napló: 1813. — Dr Kőszeghy Mihály. — X. Pius... —y. Vámbéryről. n. p. — a kóser mézszárszék és az egyelvi világszemlélet. B. K.

TÁVIRATOK

A Reichsrat ülése.

Bécs, okt. 21.

Nagy érdeklődés mellett kezdődött meg a Reichsrat ülése. Sylvester elnök bemutatta a beérkezett iratokat. Ezután felolvasták a beérkezett interpellációkat. Friedmann, Hartt és Fiehl német képviselők a kivándorlási botrány ügyében kérnek felvilágosítást és szigorú eljárást a kormánytól. Mühlwerth azt kérdezi a kereskedelmi minisztertől, hogyan állanak a tárgyalások Magyarországgal a tisztességtelen versenyről alkotandó törvény dolgában.

A cseh radikális képviselők indítványozzák, hogy Churchill angol tengerészeti miniszter legutóbbi beszéde értelmében Ausztria-Magyarország is szüneteltesse egy évig a hadihajók építését.

A folyosón híre járt, hogy a költségvetési bizottság hajózási albizottságának ma délutáni ülésén indítványt fognak tenni, hogy parlamenti bizottságot küldjenek ki a kivándorlási botrány ügyében.

A kormány betérjesztette az új kivándorlási törvényjavaslatot, amely már nagyrészt a mostani visszaélések vizsgálatának tapasztalatain épült fel és alkalmas arra, hogy megfékezze az eddigi erőszakolt, mesterséges kivándorlást.

A képviselőház összehívása.

Budapest, október 21.

Szász Károly alelnök ma vette át az ellenzéknek a képviselőház összehívására vonatkozó kérvényét. Alaki hibát talált benne, különben is a kérvény tárgytalan, mert az elnökség már összehívta a képviselőházat e hó 25-re.

Elhunyt püspök.

Győr, okt. 21.

(Saját tud.) Kutrovác Ernő győregyházmegyei felszentelt püspök reggel 72 éves korában elhunyt. Az elhunyt püspök a győri egyházmegye s általában az egész Dunántul egyházi életében igen nevezetes szerepet játszott.

Károlyi gróf birtokeladása.

Szentes, október 21.

Károlyi Mihály gróf Szentes városának eladta a józsefszállási hatalmas birtokát 1570000 koronáért.

Bizalom.

Komárom, október 21.

Komárommegye mai közgyűlésén gróf Tiszának és kormányának 116 szóval 33 ellen bizalmat szavazott.

Az esküdtzék reformja.

Budapest, okt. 21.

Az igazságügyi bizottság mai tárgyalásán Balogh igazságügyminiszter beszéde után az esküdtbíráskodás reformjáról szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadta.

Hirtelen halál.

Baja, okt. 21.

Treschel Béla főgimnáziumi tanár az iskolában előadás közben hirtelen rosszul lett és azonnal meghalt. A városban óriási a részvét a tragikus véget ért tanár iránt.

Halálraitelt tiszték.

Konstantinápoly, okt. 21.

Vasárnap Csataldzsánál három tisztet kivégeztek lázadás miatt. Ugyanebből az okból a haditörvénytörés halálra ítélte az itten helyőrség két tisztjét.

A suffragettek a templomban

London, okt. 21.

Vasárnap London több templomában nagy botrányt okoztak a suffragettek. Különösen sajnos jelenetek játszódtak le a Szent Pál székesegyházban. A suffragettek ugyanis könyörgést kezdtek énekelni a fogságban lévő társaikért. Azután is folytonosan zavarták az istentiszteletet, úgy hogy erőszakkal kellett őket a templomból eltávolítani.

A török-görög tárgyalás.

Atén, okt. 21.

Venizelosz miniszterelnök, Pannasz külügyminiszter és Galib bég török meghatalmazott között lefolyt tanácskozások a szerződés-tervezet néhány további pontját is elrendezték. A hivatalos körök a helyzetet optimisztikusan fogják föl és azt hiszik, hogy rövid időn belül létrejön a végleges megegyezés is.

Hír szerint azonban a konstantinápolyi körök ideiglenesnek tekintenek minden szerződést, a mely nem rendezt egyszemmind a szigetek kérdését is.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	10.38
Buza 1914. áprilisra	— —	11.24
Októberi rozs	— — —	7.94
Áprilisi rozs (1914)	— —	8.78
Októberi zab	— — —	7.27
Áprilisi zab (1914)	— —	7.52
Tengeri 1914 májusra	— —	6.37

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	—	817.50
Osztrák hitelrészvény	—	623.—
4%-os koronajárjék	—	80.05
Osztr. magy. államv.	—	689.50
Jelzálogbank	— — —	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	511.—
Hazai bank	— — —	276.—
Magyar bank	— — —	542.—
Keresk. bank	— — —	3722.—
Rimamurányi	— — —	681.50
Salgótarjáni kőszén	— —	746.50
M. Alt. Kőszénbánya	—	1025.—
Közuti vasut	— — —	633.50
Városi villamos	— — —	385.50
Adria	— — —	577.—
Atlantika	— — —	—.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ha nincs megegyedve

szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TARSÁ** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepje őnt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Meghívás.

A tulkai földbérlő szövetkezet 1913. évi október hó 30-án d. e. 10 órakor a község házában tartja meg alapszabályai 24. §-a alapján **évi rendes közgyűlését,**

melyre a szövetkezet tagjait az alapszabály 26. §-a értelmében meghívom

TÁRGYSOROZAT.

1. Az 1912—1913. évi üzlet eredményéről szóló igazgatósági jelentés tárgyalása és elfogadása.
 2. A felügyelő bizottság jelentése az évi mérleg és üzleteredmény számláról.
 3. Az 1912—1913. évi zárszámadások megvizsgálása.
 4. A mérleg megállapítása.
 5. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság s a pénztárosok részére a felmentvény megadása.
 6. Igazgató elnök, igazgatók és a pénztárnok lemondása s helyük választás utjának betöltése.
 7. A felügyelő bizottság választása.
 8. Esetleges indítványok.
- Az igazgatóság és felügyelő bizottság által megvizsgált és jóváhagyott zárszámadás és évi mérleg a község házában kifüggesztett és bárki által megtekinthető.
- A szövetkezet tagjainak száma 226, üzletrészek száma 297.
- Tulka, 1913. október 20.

Kiss Ferenc
igazgató-elnök.

VIGADÓ

mozgószínház

NAGYVÁRAD,

Fekete Sas-passage.

Ma szerdán

A katonák

Katonadráma 3 felvonásban Holler Leó műve után.

Egy kedves kaland

vigjáték.

Leó papa lesz

bohózat.

Tévutra vezető kalap

bohózat.

Gaumont Híradó

eredeti heti ujdonságok.

Kedvezményes jegyek a tőzsdékben kaphatók.

Helyárak: Páholy 6 sz. 6 K. I. hely 1 K. II. h. 60 f. III. hely 40 f.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és kőfaragó telepe

Nagyvárad Rákóci-u. 20.

NYERÉSEK TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Artézikutfuró vállalat

Wessely és Biró

Nagyvárad.

Tüzijáték kiállítás

özv. Kádár János-né

elsőrangú fűszer- és csemege kereskedésében.

a legelsőbb rangú különlegességek
előnyös bevásárlási forrása.

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz.

Telefon 85. sz.

Mindenki muzsikálhat

Wagner «Hangszer-Király»

különleges elsőrendű hang zereivel.

Budapest, József-körút 15. (Telefon.)

Varázshagedű, felszereléssel 6 korona.

Csodaréztrómbita, erős rézből 6 korona.

Varázsfuvola, ajándékkal 4 korona.

Harmonika, tánc részére 10 korona.

Óriási beszélőgép, kottákkal 40 korona.

Javítási szakműhelyek!

A milánói, párisi és londoni kiállításon aranyérem

és érdemkereszttel kitüntetve.

Fényképes árjegyzék ingyen! Óvát! Ügyeljen

a Wagner névre és a 15. házszámra.

Két középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulónak

fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomdában.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, ön maga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszerek, piperezappan, kozmetikai, arc- és kézipórási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikumokba vágó cikkeit a legjobbjától a legjobbakat olesóiban a legolcsóbban akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent «Illatszerek és háztartási értesítőnk» melyet ingyen és bérmentve küld: «HEZ» illatszerek és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Kőfaragó-u. 7. sz.

10.000 pár harisnya kerül eladásra!

alábbi olcsó árak mellett.
3 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón.
Férfi ingek jó minőségben 1-94 kor., női ingek 1-94 kor. Zsebkendők drb. 6 fill. értől.
Nyakkenők, ridikulók 30 fill.értől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczy-ut 14.

Különvonat

a Félix-fürdőből
Várad-Velence
és Nagy-Várad
állomásra.

Október 1-től minden este **8 06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kiránduló közönségnek a gyors fürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésre.

Indulás: Nagyváradról: délután **4 óra 28** perckor Várad-Velencéről: **4 óra 38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5 óra 06** perckor **Vissza-utazás** este **8 óra 06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fűtve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, ételmezés heti 56 koronától. Posta, távirida, telefon egész éven át nyitva.

Csúz, köszvény, izületi lobok és mindennemű reumatikus bántalmaknál évszázadok óta a Félix-gyógyfürdő kénes hévíz forrásait kitünő eredménnyel használják.

Szolga Ferencz és Sándor

Rimanóczy-utca 9. sz.

Kárpitosok és diszitők.

Elősmert elsőrangu
munka. Jutányos ár.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges
és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szak-
mába vágó cikket, ugymint:
**disz- és ígás-szerszá-
mot**, nyerges és versenyostoro-
kat. Kivánatra megrendelés után
is készítek a legegyszerűbbtől a
legdiszesebb kivitelig, **feltűnő
szolid árak mellett.**

Olcso és
szép sir-
keresztek

cement alappal
fejfák, sirtab-
lák domborura
préselt betük-
kel kaphatók

Maár Lajos
és Testvére
lakatosoknál
Teleky-u. 45.

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy
mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan beren-
dezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kifőző saját termésti
borai, **előzékeny kiszolgálás**, szo-
lid polgári árak. **Abonensek naponta
felvételnek.**

Vas- és réz- BUTOROK

még csak rövid
ideig mélyen le-
szállított árban
kaphatók

Tonk Emilnél

Rákóczi-ut 13. sz.

Melocco Péter cementárugyár és
építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad, Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel
gyártott karmantus
portlandcement csöveket
az összes szabványos mé-
retekben és az ahhoz való idomdara-
bokat, csömöszőlt és vasbetétes, vala-
mint portlandcement csöveket, küt-
gyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö-
és cementárugyár. Beton és
vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csa-
tornázását, hidak és
vizmedencék szak-
szerű építését. Na-
gyobb vállalatoknál **tervekkel és
költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Szabadalmazott
folyton égő
Meteor
Kályhák

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,

fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén

házhöz szállítva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Riszto

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.